

Szeged népe nagy lelkesedéssel ünnepelte hazánk felszabadulásának 10. évfordulóját

Nagygyűlés a Klauzál téren

A nagy ünnep előestéjén, — vasárnap — a szegedi munkás, paraszt és tanuló fiatalok fáklyás, lampionos felvonulása köszöntötte a tíz szabad esztendő születésének napját, április 4-ét. S aztán felvirradt hazánk történelmének legnagyobb ünnepe. Szólt a zene — ébredt a lobogó-díszbe öltözött város...

A reggeli órákban gyülekeztek az üzemek, kerületek dolgozói, az iskolák tanárai és tanulói. Majd megkezdődött Szeged dolgozóinak lelkes, nagyszerű felvonulása, hogy Kossuth Lajos szobra előtt, a Klauzál téren ünnepeljék a haza és népe felszabadulásának tizedik évfordulóját. Az üzem dolgozók meleteiben is nemzeti színű és vörös zászlókat emeltek magasba, s a táblákról le lehetett olvasni, hogyan teljesítették a nagy évforduló tiszteletére tett vállalásokat.

Büszkékké vagyunk a tíz szabad esztendő eredményeire. Ez is kifejezte az ünnepi menet. Aztán azt a elhatározást: „Egységesen harcolunk az MDP Központi Vezetősége március 4-i határozatának végrehajtásáért”. S egyre vonult a lobogók alatt Szeged népe a Klauzál tére.

Tíz óra. Több mint negyvenezer ember állt a Klauzál

téren, az utakon. A díszmenyemen elfoglalták helyüket a nagygyűlés elnökségének tagjai. Közöttük volt Komócsin Zoltán, az MDP Központi Vezetősége Revíziós Bizottságának tagja, a KV agit.-prop. osztályának vezetője, Németh Károly, az MDP Csongrád Megyei Pártbizottságának első titkára, Ábrahám Antal, a Csongrád Megyei Pártbizottság titkára, Ladányi Benedek, az MDP Városi Pártbizottságának első titkára, Vereska András, az MDP Városi Pártbizottságának titkára, Dénes Leó, a Városi Tanács elnöke. Az elnökségben foglalt helyet a nagy évforduló alkalmával Szegedre érkezett két szovjet vendég, aztán Móricz Géza né, a Hazafias Népfőnt Szegedi Bizottságának titkára, Kiss Árpád, az egyetem Kossuth-díjas rektora, s számos mások; élenjáró munkások, dolgozó parasztok és értelmiségiek.

Felhangozott a magyar és szovjet himnusz, — kezdődött az ünnepi nagygyűlés, amelyet a Magyar Dolgozók Pártja Szegedi Bizottsága, Szeged Város Tanácsa és a Hazafias Népfőnt Szegedi Bizottsága rendezett. Kriszán Ferenc megnyitó szavai után Komócsin Zoltán mondott ünnepi beszédet.

Komócsin Zoltán elvtárs ünnepi beszéde

Tisztelt ünnepi nagygyűlés! Kedves elvtársnők és elvtársak!

Tíz évvel ezelőtt a Szovjet Hadsereg kikergette hazánkból a német megszállókat és magyar cinkosait, — össze-törte a magyar népet elnyomó államgépezetet és megnyitotta az utat a népi erők előtt. Ezért volt április 4. legnagyobb nemzeti ünnepünk.

Hazánk felszabadulása 10. évfordulójának ünnepén tegyük gondolatunkkal, szívünk egész melegevel, az örökké tartó hála érzésével, a felszabadító Szovjet Hadsereg, legfőbb és legnagyobb barátunk, a szovjet nép felé fordulunk.

1945. április 4-ével, szabadságunk születésnapjával új, önálló nemzeti létünk vette kezdetét. Ma különösen fontos erre emlékeznünk, mert népünk, nemzeti önállóságunk ősi ellensége, a német militarizmus az amerikai, angol és francia imperialista uralkodó körök segítségével újra fegyverkezett. A német militarizmus feltámasztása elleni küzdelemben erőnket megszokszorozza, hogy — eltérően a multtól, amikor népünk védelmében volt a magyar uralkodó osztállyal és a német militarista, gyarmatosító törekvésekkel szemben, — ma egy táborban harcolunk a világ haladói, békéért küzdő népeivel, a Szovjetunió vezette kilencszáz milliós békefront országaival. Harcunkkal, amelyet a német militarizmus feltámasztása ellen folytatunk, védjük tíz évvel ezelőtt született, új, szabad életünket, nemzeti önállóságunkat és függetlenségünket. Védjük az elmúlt tíz

év alatt nehéz, áldozatos munkával kivívott eredményeinket, épülő, fejlődő szocializmusunkat.

Tíz év, éppen úgy, mint más népek történelmében, a mi, nagy történelmi multtra visszatekintő népünk életében sem nagy idő. Mégis:

tíz év alatt messzebbre jutottunk, mint az előző, megpróbáltatásokkal teli évszázadokban.

Hazánk teljes felszabadítását megelőzően a Hitler fasiszták és magyar bérencik kifosztották és rombadöntötték az országot. A pusztulás szélére, gazdasági katasztrófába taszított országból három milliárd dollár értékben hurcolták el legértékesebb javainkat. Még ma is csak a harag és gyűlölet érzésével tudunk gondolni a dunai és tiszai hidak felrobbantására, városaink és községeink, gyönyörű fővárosunk rommá tevőire. A magyar nép soha nem fogja elfelejteni, hogy a Szovjet Hadsereg még aldozatos, hősi harcát vívta hazánk teljes felszabadításáért, amikor a Magyar Kommunista Párt itt Szegeden már kiadta a biztató, reményt ébresztő, tette serkentő jelszót: „Lesz magyar újajszületés!” A Szovjet Hadsereg segítségével, a kommunisták, a párt vezetésével indult meg az élet és mint gyorsan pergő film követek egymást az események. Kezdetét vette a munka, az új élet.

Rövid idő után bebizonnyult, hogy milyen hatalmas — a magyar dolgozó népben rejlik — alkotó-teremtő erőt ítélt téltelenségre, sorvadásra a régi kizsákmányoló rend.

gel és megelégedéssel tekintünk vissza az eltelt tíz év történelmi jelentőségű győzelmeinek hosszú sorára.

Hazánk gazdasági, társadalmi, politikai és kulturális életét gyökeresen átalakító nagy forradalmi változások a földreform megvalósításával vették kezdetüket. A történelem nagyszerű igazságszolgáltatása, hogy száz év sem telt el 1943 március 15. óta és az 1945. március 15-i törvénnyel valóra vált a három millió magyar koldúsnak, a feudális Magyarország kizsákmányolt cselédjeinek, a nyomorban tengődő szegény parasztoknak évszázados álma: a föld azé lett, aki megműveli.

Komócsin elvtárs ezután beszélt az ország újjáépítéséről: a hároméves tervről, amely barátaink elismerését és ellenségeink csodálkozását váltotta ki.

— A proletárdiktatúra kivívásával kezdetét vette hazánkban a szocialista forradalmi átalakulás, a szocializmus alapjainak lerakása. A nagy Lenin halhatatlan tanításainak alapján, a Szovjetunió tapasztalati nyomán megkezdődött az első ötéves terv megvalósítása, hazánk szocialista iparosítását, a mezőgazdaság szocialista átalakítását. Pártunk alapján véve helyesnek alkalmazta Lenin tanítását, mely szerint az ország szocialista átalakítása érdekében meg kell teremteni az iparosítás alapjait, a nehézipar elsődleges fejlesztésével. Minden magyar dolgozó büszke első

Eredményeink népünk alkotó munkáját dicsérik

— Szabad életünk első évtizedében megvalósult az „egyenlő munkáért egyenlő bért” elve és ezzel együtt a magyar dolgozó nők társadalmi, politikai egyenjóságára. A tíz év előtti kizsákmányoló rend által nyomorba, sötét kultúratlanságba taszított magyar dolgozók fiai és unokái, a magyar ifjúság előtt olyan élet kapui tárultak ki, amelyről szüleik és nagyszüleik még álmodni sem mertek.

Új életünk első évtizedének eredményei eltüntették a régi rend nemzeti nyomorát, gyökeresen megváltoztatták, átalakították minden magyar dolgozó életét. Történelmünkben először a dolgozó nép okos gyűlekezetében, az országgyűlésben a nép képviselői által alkotott Alkotmányban rögzítettük le kivívott eredményeinket.

Minden, ami szép és jó hazánkban, minden, amit elmúlt rövid, de eseményekben páratlanul gazdag évtized alatt elértünk, népünk alkotó munkáját, tehetségét, munkaszeretét dicsérik.

A népünkben rejlik kiapadhatatlan tudás, tehetség és alkotókedv igazán csak a felszabadulás után bontakozhatott ki. Az elmúlt tíz esztendő alatt újra ragyogóan igazolódott a marxizmus-leninizmusnak az a tanítása, hogy a dolgozó osztályoknak megszokszorozódik az erejük, hatványozódik alkotó készségük, amikor felszabadulva a kizsákmányolás béklyóitól maguknak, saját életük szélére, jobbá formálása érdekében dolgoznak.

Komócsin elvtárs beszéde további részében beszélt a szovjet nép önzetlen segítségéről. Elmondta, milyen sok segítséget kapott hazánk anyagi, gazdasági, műszaki,

ötéves tervünk olyan kimagasló alkotásaira, mint Sztálinváros, a Vasmű, Inota, Komló, Tiszaalk és a többi alkotások. A szocialista iparosítás és ezen belül a nehézipar elsődleges fejlesztésének alapjában helyes és sikeres politikáját mutatja az a sokszáz gyár, üzem, amelyet létrehoztunk, köztük a Szegedi Textilművek, valamint fontos régi üzemünk korszerűsítésében elért eredményeink. Az első ötéves terv sikereiben fontos helyet foglal el az a kezdeti eredmény, amely a mezőgazdaság szocialista átalakításában, a termelőszövetkezeti mozgalom fejlesztésében, az állami gazdaságok és gépállomások létrehozásában elértünk.

Előszörban a szocialista iparosítás eddigi eredményein nyugszanak népünk életszíneiben emelkedő sikereink, anyagi, kulturális és szociális vívmányaink.

Komócsin elvtárs ezután emlékeztette a nagygyűlés résztvevőit a 30-as évekre, amikor 16—17 filléres órabértért dolgoztak a szegedi textilgyárakban a munkások. Elmondta, hogy az angol-magyar Jutafonógyárban többen voltak olyanok, akik naponta 8—9 órát dolgoztak és miután levonták a büntetést, egyheti munkájukért 1 pengő 13 fillért, mások pedig 1 pengő 80 fillért kaptak. Emlékeztette a hallgatókat a gyűlölt munkaközvetítő hivatalra, a »köpködőre«, amely előtt hater az állandó és 38 ezer nyilvántartott részleges munkanélküli ácsorgott munkára várva.

tudományos és kulturális téren. A mai ünnep ezért a megbontathatatlan, örök szovjet-magyar barátság kialakulásának, megszilárdításának ünnepe is.

— A magyar dolgozó nép az elmúlt tíz évben kivívott minden győzelmének, eredmények szervezője és lelkesítője a magyar kommunista volt, a mi dicsőséges pártunk, a Magyar Dolgozók Pártja volt.

Pártunk azért tudta győzelemről győzelemre vezetni népünket, mert politikája a marxizmus-leninizmus elvi tanításain épül fel. Ez a politika tudományosan kifejezi és megfogalmazza a legszelebb neptömegek törekvéseit, céljait, vágyait.

A marxizmus-leninizmus elvi alapjain nyugvó politikában elsődleges helyet foglal el a munkás-paraszt szövetség lenini eszméje. A munkás-paraszt szövetség megteremtése, szüntelen erősítése egyik alapvetően fontos előfeltétele volt nagyszerű győzelmeinknek — mondotta Komócsin elvtárs, s rámutatott arra, hogy a dolgozó parasztság nem tudta volna megszerezni és megtartani ősi jussát, a kizsátott földeket testvéri szövetségese, a munkásszövetség nélkül.

Elmondotta, hogy a pusztaszeri második honfoglaláson őgróf Pallavicini birtokának felosztásakor a szegedi munkások kezdték meg az odaváló vlt zsellerekkel együtt a mesgyekarók leverését.

Ezután a marxizmus-leninizmus jelentőségéről beszélt Komócsin elvtárs, s elmondta, pártunk milyen eredményeket szerzett, hogy tevékenységének középpontjába helyezte a marxista-leninista eszmék terjesztését.

Tovább megyünk a megkezdett úton, a szocializmus építésének útján

Hazánk felszabadulásának 10. évfordulóján visszatérünk a megtett útra, ünne-

pelve elért eredményeinket, sikereinket, megfogadjuk, hogy tovább megyünk a

megkezdett úton, a szocializmus építésének útján. Feladatunkat pártunk Központi Vezetősége 1953 júniusi határozatában, a III. kongresszus határozataiban, és a Központi Vezetőség ez évi márciusi határozataiban alapuló politika mutatja.

Komócsin elvtárs ezután pártunk Központi Vezetőségének márciusi határozatáról beszélt, s rámutatott a következőkre is:

— A határozat leszögezte, hogy a párt politikájának fővonala a szocializmus építése, a szocialista iparosítás és azon belül a nehézipar elsődleges fejlesztése.

A nehézipar, a bányák, a kohászat, a gépgyártás fejlesztésére van szükség azért, hogy fejlesszteni tudjuk a könnyűipart, az élelmiszeripart, hogy minél több géppel tudjuk ellátni mezőgazdaságunkat.

A nehézipar fejlesztésével erősíteni tudjuk hazánk védelmi erejét, fokozni tudjuk védelmi képességét, biztosítani hazánkat, dolgozó népünket minden meglepetéssel szemben. Pártunknak az iparosításra vonatkozó politikája tehát a szó legvalószínűbb értelmében vett népi politika, a szó legteljesebb értelmében kifejezi a nép milliói tömegeinek érdekeit, célkitűzéseit.

Komócsin elvtárs felhívta a nagygyűlésen résztvevő munkások figyelmét arra, hogy az életszínter emelése érdekében évről évre, hónapról hónapra, dekádokról dekádokra

teljesíteni kell a népgazdasági terveket, emelni kell a

termelékenységet, javítani a minőséget és csökkenteni az önköltséget.

Elmondotta, hogy pártunk Központi Vezetősége lelevezve a jobboldali életszínvonal-demagógiát, visszautasította azt, mint amely munkásellenes, mint amely munkás-, paraszt-, értelmiségellenes; visszautasította, mint helytelen, rossz, népellenes politikát.

Ezután a magyar értelmiségiek helyzetéről beszélt. Elmondotta, hogy az elmúlt tíz év eredményeit ünnepelve ünnepeljék a párt és a magyar értelmiség között kialakult kapcsolat megszilárdulását.

— Az értelmiségi munka soha nem örvendett még olyan megbecsülésnek Magyarországon, mint amilyen megbecsülést az elmúlt tíz évben elért. Az értelmiségiek kivívták méltó helyüket a magyar gazdasági, társadalmi, politikai, állami életben. Ma részt vesznek az állam vezetésében, ott vannak mindenütt, ahol eldöntik az egész nép, az egész nemzetet érdeklő kérdéseket.

A párt és a magyar értelmiség között kialakult őszinte baráti kapcsolatokat tovább kell erősíteni.

Ez a párt politikája, ez a párt Központi Vezetőségének irányvonala. Valamennyien meg vagyunk arról győződve, hogy a következő évtizedben még szorosabbá válik a párt és az értelmiség, a kormány és az értelmiség közötti kapcsolat, még eredményesebb, még több sikert hozó munkát fogunk együtt végezni a nép, az ország, a haza érdekében.

Nincs dicsőbb dolog, mint a szovjet nép barátjának lenni

— A magyar dolgozó nép új életének 10 éves eredményeivel, pártunk helyes, jó politikájának birtokában jogos bizakodással tekint a jövő elé. Szabad életünk második évtizedébe azzal a meggyőződéssel lépünk, hogy nemcsak hazánk képe változott meg, de megváltozott népünk erkölcsi, politikai arculata is. A magyar nép politikai és kulturális látóköré kiszélesült, öntudata megnőtt. Kialakultak, erősödtek népünkben az új, szocialista ember jellemvonásai; a közösségi érzés, a társadalom, a nép ügye iránti odaadás, áldozatkészség, a munka szeretete, a szocialista hazafiság, a proletár internacionalizmus.

Népünk erősödő, új szocialista jellemvonásaitól elválaszthatatlan a szovjet nép iránti mélyes hála és szeretet.

Népünk gondolkodásába és érzéseibe kitörölhetetlenül bevésozott az örök szovjet-magyar barátság eszméje, a legigazabb, a legszelebb tömegeket átfogó népi eszme. A szovjet-barátság eszméjét erősíti népünknek az a meggyőződése, hogy mint eddig, a jövőben is magunk mellett érezzük a hatalmas Szovjetunió mindenirányú baráti, önzetlen segítségét. A mi népünk magáévá tette, megtanulta, hogy ma inkább, mint bármikor érvényes az, hogy a szovjet barátság eszméje választó. Az egész világon a Szovjetunió iránti barátság, vagy szovjetellenesség szertart oszlanak két nagy csoportra az emberek. A szovjet barátok a demokrácia, az emberi haladás, az igazi népszabadság, a valódi nemzeti önállóság és függetlenség, a béke hívei. A Szovjetunió ellenségei, a reakció hívei, a demokrácia, a haladás, a nemzeti becsület, a béke ellenségei. A mi korunk minden szennye és rothadtsága azonosul a szovjet-ellenességgel. Minden, ami szép, haladói, felemelő, hősiesség, runkban, találkozik a szovjet barátsággal. A szovjet barátság a becsület, a tisztesség kérdése.

Nincs felemelőbb, dicsőbb, mint a kommunizmus diadalmasan építő Szovjetunió, a szovjet nép barátjának lenni.

A mi népünk tudásával, tehetségével, munkájával együtt a szovjet nép iránti barátsága teszi igazán nagygyá.

Eljen a hazánkat felszabadító szovjet nép, és annak dicsőséges Szovjet Hadserege! Eljen a magyar dolgozó nép!

Eljen népünk minden győzelmének szervezője és lelkesítője, a Magyar Dolgozók Pártja és Központi Vezetősége!

Eljen a megbontathatatlan, örök szovjet-magyar barátság!

A nagygyűlés után a párt, a tanács, az üzemek, a tömegszervezetek képviselői a város dolgozóit nevében a hála és a kegyelet jeléül koszorúkat helyeztek el a szovjet hősök Széchenyi téri emlékműveinél. Ezután a Kálvin téri párház falán elhelyezett emléktáblát, a Kommunista Párt Szegedi Szervezete megalakulásának emléktábláját leplezték le. A Kálvin téri párháznál Krajtkó András elvtárs tartott emléktábla-avató beszédet.

A város népe ezután a Dugonics-temetőbe ment, és megkoszorúzták a mi szabad életünkért hősi halált halt szovjet katonák emlékművét.

Este a szegedi Nemzeti Színházban ünnepi díszelőadás volt. Felléptek a szegedi Nemzeti Színház művészei, városunk különböző ének- és tánckarai. A díszelőadás kimagasló sikerrel szerepelt Major Tamás kétszeres Kossuth-díjas, Kiváló művész, s megérdemelt sikert aratott Jambor László érdemes művész, Liszt-díjas, az Állami Operaház művésze, aztán minden szereplő.

A hazánk felszabadulásának 10. évfordulójára tiszteletre rendezett ünnepi műsor a tiszaparti látványos tűzijátékkal ért véget.